

Inbreng NVB aan commissiedebat 'Circulaire Economie'

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en haar leden maken zich hard voor de transitie naar een Circulaire Economie (hierna CE). Een CE biedt niet alleen kansen op het gebied van duurzaamheid, maar ook op het gebied van innovatie, grondstoffengebruik en ondernemerschap. Alleen met een transitie naar een CE is er een volledig duurzame economie mogelijk.

Concreet zijn de volgende zaken nodig om de circulaire transitie te versnellen:

- Creëer een gelijk speelveld voor circulaire bedrijven met lineaire bedrijven, door middel van beprijzen en normeren;
- Zet in op een wijziging in de belastinglast: belast natuurlijke hulpbronnen zwaarder, en verlaag de belasting op arbeid. Denk hierbij aan het Ex'Tax voorstel;
- Laat de overheid een voorbeeldrol nemen in de transitie en laat circulariteit een eis maken bij aanbestedingen;
- Stel als overheid publieke financiering/garanties beschikbaar om de financiering van circulaire ondernemingen minder risicovol en toegankelijk te maken;
- Versterk de categorie 'circulair' in de regeling groenprojecten om de drempel voor circulaire financieringen vanuit het bedrijfsleven te stimuleren.

Circulaire Economie

In een CE blijft de waarde van producten en materialen zo lang mogelijk behouden. Afval- en grondstofgebruik wordt geminimaliseerd en als een product het einde van de levensspanne bereikt, wordt het gebruikt om opnieuw waarde te creëren. Een CE zorgt voor economische voordelen, innovatie, versterkt onze strategische autonomie en creëert banen.

Nederland is hard aan de weg aan het timmeren naar een duurzame economie, onder andere met het Nationaal Programma Circulaire Economie. Om de doelstelling van dit Programma te bewerkstelligen zijn duidelijke kaders nodig vanuit de overheid, om het vliegwiel van circulariteit aan te zwengelen. Normeringen en beprijzingen zullen ondernemers het vertrouwen geven om te durven investeren in deze nieuwe economie. De banken zullen vervolgens deze transitie kunnen financieren, al dan niet via publiek-private investeringen.

Rol Banken

Nederlandse banken kunnen én willen een actieve rol spelen bij de verduurzaming van de samenleving. Circulariteit is daar een essentieel onderdeel van. Er is echter een aantal knelpunten bij het financieren van circulaire businessmodellen: het is niet altijd rendabel, de kostprijs van circulaire producten ligt vaak hoger dan bij lineaire producten, grondstofprijzen van *virgin* materialen¹ zijn vaak goedkoper en de component van (dure) arbeid is bij circulaire businessmodellen ook vaak hoger. Daarnaast is circulariteit op basis van de huidige lineaire modellen van banken risicovoller om te financieren.

Banken werken daarom samen met vertegenwoordigers vanuit andere financiële instellingen via de Kopgroep Circulair Financieren om circulair financieren de norm te maken in 2030. Deze Kopgroep is onderdeel van het Platform voor Duurzame Financieringen van DNB en

¹ Virgin materialen verwijzen naar grondstoffen voordat deze op een bepaalde manier verwerkt zijn.

werkt aan oplossingen voor de knelpunten met betrekking tot circulair financieren, die in de [Roadmap Circulair Financiering](#) zijn benoemd.

In 2030 moet circulariteit een integraal onderdeel zijn in de beoordeling van financieringsaanvragen en investeringsbeslissingen. Om dit doel te bereiken zijn er vier concrete acties geformuleerd,:

1. Integraal beoordelen van lineaire en circulaire risico's ,o.a. in de risicomodellen
2. Meewegen circulaire metrics in financiering
3. Ervaring opdoen door het sluiten van landmarkdeals
4. Uitbreiden en optimaliseren financieringsinstrumentarium

De Kopgroep werkt daarnaast nauw samen met het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat om te onderzoeken op welke vlakken de circulaire economie nog meer gestimuleerd kan worden en welke belemmeringen in wet- en regelgeving, alsook prijsprikkels dit in de weg staan. Verdere gesprekken zullen hierover in het voorjaar plaatsvinden.

Kansen samenwerking

Naast bovengenoemde acties van de Kopgroep, zien de banken nog een aantal kansen om de transitie naar een CE te versnellen. De NVB ondersteunt daarbij ook de oproep van VNO-NCW 'Circulaire economie voor een sterk en onafhankelijk Nederland'.

- *Gelijk speelveld*: producten die gebruik maken van schaarse grondstoffen zouden niet lineair mogen zijn. De overheid kan bijvoorbeeld, door normeren en beprijzen, en het proactief opsporen en wegnemen van belemmeringen in wet- en regelgeving, de traditionele/lineaire businessmodellen ontmoedigen, zodat er meer kansen ontstaan voor circulaire initiatieven;
- *Belasting*: op Europees niveau is het van belang dat afspraken gemaakt worden over het verleggen van belasting van arbeid naar materiaal (Ex'Tax). Door het belasten van natuurlijke hulpbronnen en tegelijkertijd verlagen van de belasting op arbeid, gaat de vervuiler betalen. Serieuze belasting van grondstofgebruik (voor *virgin* materialen) in aanvulling op bestaande belasting is een vereiste;
- *Voorbeeldfunctie*: de overheid hoort een voorbeeldrol innemen door, met één van de grootste inkoopbudgetten in Nederland, circulaire eisen te gaan stellen bij aanbestedingen. Het zet de markt aan tot transformatie. Bovendien geeft de overheid als belangrijke afnemer vertrouwen aan financiers.
- *Publieke financiering/garanties*: ook kan de overheid circulariteit bevorderen door risicovolle transitieprojecten te ondersteunen en publiek private samenwerkingen aan te moedigen. Bijvoorbeeld door overheidsfinanciering en/of garantiestellingen, waarmee de commerciële haalbaarheid van een onbekende markt gedemonstreerd kan worden (voorbeeld: SDE++) of door een grondstoffenpaspoort in te voeren. Toepasbaarheid voor mkb-ondernemingen is daarbij cruciaal.
- *Regeling groenprojecten*: binnen de regeling groenregeling is er een categorie 'Circulaire Economie' gericht op innovatie en financiering. Door de toepasbaarheid te verruimen kan er direct een controleerbare versnelling worden gerealiseerd.

Deze acties kunnen het financieren van circulaire ondernemingen minder risicovol maken, wat ervoor zorgt dat de bankensector, samen met de overheid, belangrijke stappen kan zetten richting een circulaire economie.